

Център Амалипе

Месечен бюлетин

Брой 03, Март 2008

В броя:

[НАБЛЮДАТЕЛ-
новините накратко -
стр.1-3
Проведе се първото
заседание на Съвета за
интеграция на ромите
към МТСП – стр.1,3
Център Амалипе ще
участва в избора на
наблюдател в Комитета
за наблюдение по
НСРР – стр. 4
НДИ в България:
Оставени следи – стр.3
Курсове за подготовка
за матура и кандидат-
студентски изпити за
младежи от
етническите
малцинства – стр.3
[АКЦЕНТ НА БРОЯ:
Структурните фондове
и образователната
интеграция –
Одобрените
образователни проекти
към ОП РЧР: факти и
коментар
Анализ на Деян Колев
стр.1,6
[КНЕРЕ (У ДОМА)-
страници 6,7,8
Пиянството на един
народ или новото
въстание на Батак –
стр. 4,5
Проект за
интеркултурно
образование на Център
Амалипе е одобрен по
ОП РЧР – стр.4
Среща на ромски
жени във
Великотърновско –
стр. 7
Младежки семинар
на Център Амалипе -
стр. 9
[УЧИЛИЩЕ
Представяме Ви: ОУ
„Св. св. Кирил и
Методий”, Стралджа –
стр.8
[ШАРЕНА ЧЕРГА-
Ергенска сватба –
стр. 9

WWW.AMALIPE.COM

Проведе се първото заседание на Съвета за интеграция на ромите към Министерство на труда и социалната политика

Първото за 2008 г. заседание на Съвета за интеграция на ромите към Министерство на труда и социалната политика се проведе на 25 март в гр. София. То бе ръководено от Националния координатор на Десетилетието на ромското включване в България Баки Хюсеинов. Зам.-министър Хюсеинов представи резултатите от 12-то заседание на Международния управителен комитет по

НАБЛЮДАТЕЛ
Продължава на стр.3

Десетилетието на ромското включване като наблегна на това, че България е получила висока оценка за дейностите. Той посочи като изключително важно заявеното желание от страна на Испания, Босна и Херцеговина и Албания да се включат в Десетилетието, както и заявеното желание на УНИЦЕФ да стане партньор по инициативата...

АКЦЕНТ НА БРОЯ Структурните фондове и образователната интеграция

Фактите:

На 14 март Министерство на образованието и науката публикува списък на одобрените проекти по схемата за безвъзмездна помощ „Създаване на благоприятна мултикултурна среда за практическо прилагане на интеркултурното образование и възпитание”, финансирана по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”. Финансирани са 66 проекта на обща стойност близо 6 млн. лв. От тях 42 са подадени от организации и училища, а 14 от общини. Сред получените одобрение са проекти на Център “Амалипе”, Ромска младежка организация – Сливен, ШАМ – Монтана, Бъдеще – Ракитово и др. Също така бяха обявени проектите, които ще бъдат финансирани по схемата „Да

направим училището привлекателно за младите хора”, чрез която се финансират извънкласни и извънучилищни дейности. Голяма част от тях също са насочени към въвеждането на елементи от интеркултурното образование. По тази схема са одобрени проекти на Асоциация „Интегро”, Обединение “Столипиново” и др. Реализацията на одобрените проекти трябваше да започне през януари 2008 и да приключи до декември 2009. Очаква се договорите за тях да бъдат сключени до 15 април 2008 г.

Коментар:

Одобряването на проектите по посочените две схеми, които имат пряка връзка с образователната интеграция на ромските деца е безспорно важна стъпка, която ще даде тласък на цялостния процес на интеграция. В

Продължава на стр.6

НДИ В БЪЛГАРИЯ: ОСТАВЕНИ СЛЕДИ

КОНКУРС ЗА СТИПЕНДИИ ЗА СТУДЕНТИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД

За осма поредна година е обявен конкурсът за стипендии за студенти от ромски произход – Roma Memorial University Scholarship Program (RMUSP). Стипендиите се отпускат на ромски студенти от няколко страни в Централна и Източна Европа, включително и България, като за предстоящата учебна 2008/2009 г. финансирането им е основно от Ромския образователен фонд в Будапеща.

Да кандидатстват за стипендия могат бакалаври, магистри и докторанти, които ясно са се самоопределили като роми и са приети в **редовна** форма на обучение в акредитиран университет в страната за учебната 2008/2009 г.

Да кандидатстват за стипендия могат и завършващите в момента средно образование ромски ученици, които възнамеряват да станат студенти, както и завършилите вече средно образование и възнамеряващи да запишат в университет.

Повече информация, както и пълния комплект документи, необходими за конкурса, можете да намерите на интернет адрес: <http://ethnos.bg> в неговата версия на български, както и на телефон 02/930 66 19 в Институт Отворено общество – София.

Крайният срок за подаване на документи за кандидатстване е **15 април 2008 г. !!!**

КУРСОВЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА МАТУРА И КАНДИДАТ-СТУДЕНТСКИ ИЗПИТИ ЗА МЛАДЕЖИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА

Консорциум “GET German Education and Training” и Институт “Отворено общество” предлагат безплатни подготвителни курсове за матура и кандидатстудентски изпити за младежи от етнически малцинства с фокус към ромите. Курсовете ще бъдат организирани в различни населени места, така че да покрият цялата територия на страната. Те ще предоставят подготовка за успешно явяване на зрелостен изпит (матура) за завършване на средното образование или подготовка за явяване на кандидатстудентски изпит в желаната университетска специалност. Кандидатите трябва да са на възраст до 30 г., завършващи средното си образование през учебната 2007-2008 г., или завършили средно образование в предишни години и да планират да кандидатстват като студенти редовно или задочно обучение през кандидат-студентската кампания за 2008 г.

В края на месец март затвори врати офиса на Националния демократически институт за международни дейности - НДИ в България. В продължение на 17 години НДИ – България работи за подобряване на диалога между гражданския сектор и политическите партии, предоставя помощ за изграждане на демократични структури, обществен политически дебат и на неправителствени граждански организации, които наблюдават изборите и пропагандират демократическите ценности и гражданското участие.

Причината за закриването на организацията в страната е колкото хубава и радостна от една страна, толкова и тъжна за всички онези хора, които са се срещнали с нейния екип и са имали възможността да се убедят в неговия професионализъм. Създаден, за да подкрепя демокрацията и да съблюдава спазването на демократичните ценности, офиса във Вашингтон затворя своята структура у нас, тъй като България вече е демократична страна. Във връзка с това от Вашингтон на неколкодневна визита у нас бе г-жа Меган Юнангст - регионален координатор на ромската програма на НДИ в България, Румъния и Словакия. На среща в София тя каза, че НДИ се закрива, но пък има много други и силни НПО, които могат да поемат неговата работа.

„Да закриеш офис винаги е по-малко вълнуващо и по-трудно емоционално, отколкото да започнеш ново начало. Възнаградени сме обаче от немалко успехи и примери за устойчиво развитие през годините, които ни дават чувство за постижение и ни окуражават, че всяка минута си е струвала. За нас, от екипа, работата с НДИ и с вас, беше като да чуеш любима песен по радиото и да изпиташ приятна тръпка, при това всеки ден”, споделя дългогодишният директор на НДИ – България, г-жа Севдалина Войнова.

От откриването си през 1990 г. досега НДИ – България реализира няколко успешни програми, като „Програма за насърчване на избирателната активност сред младите хора”, „Изграждане на връзки между НПО и политическите партии”, „Програма за активно участие на жените в политиката” и „Програма за развитие на политически умения на ромите”.

НДИ ще продължи с регионалните си инициативи за роми, подчерта г-жа Юнангст. В момента тече третият пореден стаж за роми в Парламента, а предстои и обучение за новоизбраните общински съветници роми. Организацията ще запази, макар и минимално, присъствие в страната в лицето на г-н Димитър Димитров от Институт „Отворено общество”.

В трите поредни цикъла на ромската програма на НДИ за развитие на политическите умения участваха трима представители на Център Амалипе. В тази програма взеха участие и най-дейните и активни представители на ромското общество – студенти, формални и неформални лидери, неправителствени организации. НДИ успя да събере на едно място много ентузиазирани и желаещи да променят действителността към по-добро роми от цялата страна. Завързаха се много познества и приятелства и се преплетоха много съдби. Организацията е закрыта, но следите ѝ остават...

ПРОВЕДЕ СЕ ПЪРВОТО ЗАСЕДАНИЕ НА СЪВЕТА ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА РОМИТЕ КЪМ МТСП

Продължение от стр.1

Баки Хюсеинов

Зам.-министър Хюсеинов представи програми на МТСП, вписани в Националния план за действие по заетостта – 2008, които имат отношение към ромското включване. Той наблегна на предстоящото назначаване на 45 ромски трудови медиатори в бюрата по труда, продължаването на програмите “От социални помощи към заетост” и

“Национална програма за ограмотяване и квалификация на ромите” и др.

Ани Евгениева – секретар на Съвета – посочи, че МТСП е изработило и специален план за дейности, насочени към активизиране на ромската общност, който включва регионални семинари с формални и неформални ромски лидери, семинари със завършващи ромски студенти, разработване на обучителен модул за кметове по въпросите на интеграцията и т.н. МТСП ще реализира също така ежемесечен мониторинг на дейностите за изпълнение на Десетилетието на ромското включване чрез събиране и обобщаване на данни от останалите министерства.

На заседанието бяха поканени и приети като членове на Съвета нови организации - Център Амалипе, Интегро, Свят без граници, “Хаяче” – Нови Пазар. Зам.-министър Хюсеинов подчерта, че тези организации са се доказали като ефективно действащи и ще подсилват конструктивната работа на Съвета.

При обсъждането на Вътрешните правила за работа на Съвета бяха отправени множество предложения. Повечето от тях се отнасяха към операционализиране на дейността на Съвета. Георги Парушев поиска създаване на работни комисии в отделните области (заетост, образование и др.), които да имат малък състав и да вземат оперативни решения. Деян Колев предложи всички решения на МТСП по отношение на интеграцията, както и становищата на МТСП по предложения на другите министерства, свързани с интеграцията да бъдат съгласувани предварително със Съвета. Само така Съветът би имал реално участие в процеса на вземане на решения. За целта е нужно създаване на малка работна група към Съвета, която да изработва в оперативен порядък нужните становища.

По време на заседанията бяха обсъдени и множество актуални въпроси – необходимостта от назначаване на ромии в полицията; от обобщаване на статистиката, която

различни институции събират относно ромите; от обновяване на документите за интеграция на ромите, опасността при въвеждането на делегираните бюджети на училищата да се засили сегрегацията, както и да се закрийт твърде много селски училища без да е имало предварителна работа с ромските родители за необходимостта от подкрепа на образованието в средищни училища и т.н.

Съветът за интеграция на ромите е създаден през 2006 г. като консултативен орган, подпомагащ дейността на Министерство на труда и социалната политика и на Националния координатор на Десетилетието на ромското включване.

ЦЕНТЪР АМАЛИПЕ ЩЕ УЧАСТВА В ИЗБОРА НА НАБЛЮДАТЕЛ В КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА НСРР

Само три неправителствени организации ще участват в избора на наблюдател в Комитета за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка от името на социалните неправителствени организации (категория, която включва и “организации, работещи за интеграцията на малцинства и мигранти”). Това са Фондация “Екип”, Сдружение “Международно общество за трайно развитие и сътрудничество” и Център “Амалипе”. Те бяха селектирани от комисия, определена със заповед на Министъра на финансите Пламен Орешарски.

През февруари Министерство на финансите определи Правилата за участие на НПО в заседанията на Комитета за наблюдение на НСРР. Процедурата включваше два етапа: заявяване на интерес от НПО за участие в избора на наблюдател и избор на наблюдател от НПО, които са заявили интерес и отговарят на определените в Правилата критерии. Тези критерии включваха: участие на организацията в разработване, реализация и мониторинг на стратегии и политики, опит в изпълнението на програми, финансирани от Европейския съюз, активна и успешна дейност на организацията през последните три години и др. Кандидатстващите организации трябваше да се определят в една от трите категории: екологични организации, организации занимаващи се с образование, наука и култура и социални организации. Всяка от тези категории ще определи свой наблюдател в Комитета за наблюдение.

Въпреки заявеното желание от страна на много организации, комисията на Министерство на финансите селектира само три като покриващи всички изисквания. В срок от 15 дни те трябва да определят един наблюдател за групата на социалните организации.

Център „Амалипе”, следвайки избора, проведен от независимите ромски организации на 16 юни в гр. София ще предложи Мария Методиева – Директор на програма “Рома” на Институт “Отворено общество” за тази позиция.

ПИЯНСТВОТО НА ЕДИН НАРОД ИЛИ НОВОТО ВЪСТАНИЕ НА БАТАК

Батак е малко село в малка община във Великотърновска област. Това не е онзи Батак от историята, за който всеки се сеща. Духът на нашия Батак обаче в никакъв случай не отстъпва на духа на прочутия му съименник, макар и стотина години по-късно.

Съдбата на баташкото училище не е уникална – това е съдбата, пред която са изправени още 1200 български училища след промените в образователната система и въвеждането на т.нар. делегирани бюджети. Уникална е обаче реакцията на баташките родители, учители и жители, особено днес, когато сме свидетели на тоталното рухване на образователните ценности и доверието в образователната система.

Баташкото училище е от онези училища, които са “на кантар” – децата му са малко, но не чак толкова малко, че да бъде безапелативно закрито. 80 деца само от с. Батак посещават тази година училище. Училището в съседното село Караисен приютява други 80 деца, 34 от които пътуват (20 от тях – от друга община). На училището в Батак не достигат 14 000 лв., за да закърпи училищния бюджет. Избирайки между двете училища Община Павликени реши да запази училището в Караисен, въпреки че в Батак всяка година се раждат чувствително повече деца в сравнение със съседното село. Общината не се възползва от правото си да преразпредели между училищата 20 процента от средствата, отпускани от републиканския бюджет по т.нар. “единни разходни стандарти”, с което можеше да спаси и двете училища. По този начин си изми ръцете, като показва, че тя няма специална общинска политика за образованието или че тя е насочена към запазване на училищата единствено в общинския център.

И тогава Батак въстана. Родители и учители организираха общоселско събрание за спасяване на училището, на което препълниха селското читалище – това показва какво означава гражданска общество в едно малко село. И разби няколко мита. Разбита мита, че в България вече няма качествено образование, защото родителите бяха единодушни, че в новото училище няма да има учители като тези в Батак и децата им няма да получат грижите и вниманието, които са свикнали да получават от баташките учители. Разби и мита, че ромските родители не се интересуват от образованието на децата си. По-голяма част от баташките деца са роми, но амбицията на родителите им да им подсигурят добро..

Продължава на следващата страница

ПРОЕКТ ЗА ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ НА ЦЕНТЪР АМАЛИПЕ Е ОДОБРЕН ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”

Проект „Въвеждане на интеркултурно образование и равен достъп до качествено образование на ромските деца от Община В. Търново” на Център Амалипе бе одобрен от Министерство на образованието и науката в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” по схемата „Създаване на благоприятна мултикултурна среда за практическо прилагане на интеркултурното образование и възпитание”. Проектът е в партньорство с Община В. Търново, ОУ „П.Р.Славейков” (В. Търново), ОУ „Хр. Смирненски” (с. Водолей), ОУ „Ив. Рилски” (с. Балван) и ОУ „В. Левски” (с. Леденик).

В рамките на проекта ще бъде изграден Общински център за интеркултурно образование, ще бъде проведено проучване на състоянието на семействата на децата, подлежащи на задължително образование, ще бъдат интегрирани в смесени общообразователни училища ромските деца от В. Търново, посещаващи помощно училище, ще бъдат привлечени в училище необхванати или отпаднали ромски деца. Също така в четирите училища ще бъдат въведени множество форми на интеркултурно образование (в допълнение към вече съществуващите групи по СИП „Фолклор на етносите – Ромски фолклор”) и ще бъдат апробирани форми на овластяване на родителите и включването им в учебния процес.

Реализацията на проекта ще подпомогне пълноценната образователна интеграция на ромските деца от Великотърновска община, а също така ще допринесе за разработването на нови техники за прилагане на интеркултурно образование и за овластяване на родителите, които впоследствие ще бъдат приложени и в други училища в страната в учебния процес по СИП „Фолклор на етносите – Ромски фолклор”

ПИЯНСТВОТО НА ЕДИН НАРОД ИЛИ НОВОТО ВЪСТАНИЕ НА БАТАК

Продължава от стр.4

и качествено образование разбива един от най-големите митове в българското общество. Родители са решени да се борят за училището си до такава степен, че са готови да събират и стотинки, за да допълнят училищния бюджет. “Кажете колко пари ви трябва – беше категоричен Асен Асенов, баша на три деца, - и ще ги отделим от залька си, за да запазим училището.” “Съкращават училището защото нямало пари – сподели друга майка. – Аз имам три деца. И на мен ми е трудно да ги гледам, и аз нямам пари. Но не се оплаквам. Какво, и аз ли да съкратя децата си?!”

Битката за Батак, защото битката за училището е битка и за самото село (всички са категорични, че без училището селото постепенно ще обезлюдее) разби и още един мит – че не можем да бъдем солидарни. В нея се обединиха всички – обединиха се младите родители, които имат деца в училището и заявиха, че са готови сами да търсят средства, за да го издържат. Обединиха се старите, за които животът на училището е животът на селото. Обединиха се институциите - директорката на детската градина в селото сподели, че от бюджета на градината има 7000 лв. излишък и е готова да ги даде на училището.

Батак са категорични, че ще продължат тази битка до край. Събраха над 400 подписа в селото против закриването на училището. Подписите са внесени в Общинския съвет. На 25 март цялото село беше готово да се вдигне, за да присъства на общинската сесия в Павликени и види дали техните избраници ще имат смелостта да закрийт училище, което може да оцелее и след промените, и което има толкова активна гражданска позиция. Следващата им стъпка щеше да е общоселски референдум.

Тя обаче не се наложи. Постоянната комисия по образование в Община Павликени взе решение на заседанието си преди това на Общинския съвет, че в крайна сметка Баташкото училище няма да бъде

предлагано за закриване. Което показва, че въпреки скептицизма на мнозина, гражданско общество в България е достатъчно силно да защити позициите, зад които застава.

Фактите:

Със своите 80 ученика училището в Батак ще получи 88 000 лв. като делегиран бюджет за 2008 г., а най-елементарната му издръжка за отопление, поддръжка, заплати на учителите и на помощния персонал е около 102 000 лв. Т.е. Община Павликени трябва да “извади” от бюджета си 14 000 лв. за да запази училището, като в него няма да има занимални, СИП и извънкласни дейности, без които качеството на учебния процес най-вероятно ще се срине и които са особено важни за деца, много от които не говорят добре български език при постъпване в училище.

Закриването на училището в момента изглежда разбираемо, но неправилно решение. Неправилно по три причини. Първо, закриването ще доведе до срив в образователното ниво на хората от с. Батак и ще остави извън образователната система десетки деца. Най-вероятно поне половината от децата ще си останат въкъщи и няма да продължат образованието си в средищното училище. Културно детерминирани страхове на ромските родители да изпратят децата си (особено момичетата) да се обучават в чуждо село или град могат да изглеждат неоснователни в очите на администраторите, непознаващи ромската народопсихология, но те са реални и ще доведат до отпадане на много ромски деца от училище. Сериозен проблем съществува и с нагласата на родителите от приемните училища да позволят записване в тях на деца от други села, особено на ромски деца – проблем, който малцина администратори изричат на глас, но който е до болка познат на училищните директори. На този етап никой не замисля сериозна работа с родителите – както в селата със закрити училища, така и в градовете/селата с приемни училища – за да бъдат те подготвени за промяната. Респективно – не се предвиждат средства за това.

Второ, закриването на училището в с. Батак ще създаде проблем много подобен на проблема с детските градини, който тресе България днес: само след няколко години в селото ще има достатъчно деца за самостоятелно и самоиздържащо се училище, но училището вече няма да го има.

Оставям на последно място, но не подценявам и третото възможно следствие от закриването на училището: то ще остави сред жителите на с. Батак усещането, че тяхното училище се закрива, защото повечето му ученици са роми: средищното училище, в което децата се преместват е с по-малко деца, по-лоша материална база, но... селото не е ромско.

Структурните фондове и образователната интеграция

Продължение от стр.1

... същото време не бива да се очаква, че тази стъпка ще гарантира успешното осъществяване и безусловното ускоряване на този процес.

Реализацията на одобрените десетки проекти ще даде тласък на образователната интеграция. Първо, най-после ще бъдат подсигурени реални средства за този процес. През изминалите години се разчиташе основно на административни мерки, които не изискват финансови средства (напр. изработване на планове, стратегии, списъци и др.) и на средства от международните донори. Ресурсите на програма ФАР така и не успяха да „съживят” изпадналия в кома процес на образователна интеграция и да доведат до нещо съществено в него. Второ, стартирането на голям брой проекти, изпълнявани от разнообразни участници (НПО, училища, общини, читалища и т.н.) ще ангажира много нови хора с процеса, ще доведе до приток на свежи човешки ресурси. Това е изключително важно за образователната интеграция – по-важно дори от размера на финансовите ресурси. Години наред кръгът на ангажираните с дейности за интеграция на ромските деца бе изключително тесен: малък брой неправителствени организации и още по-малък брой експерти от различни институции. Това доведе до пълна липса на новаторски идеи (те се изчерпаха още преди години и от тогава механично се повтарят при очевидната липса на перспектива да се превърнат в национална политика) и до твърде съмнително качество на процеса. В същото време е ясно, че за успешната реализация на един толкова сложен социален процес човешкият ресурс е от първостепенно значение.

Но за съжаление е прибързано да се очаква, че двете схеми за безвъзмездна помощ ще гарантират процеса на образователна интеграция. Първо, единичният размер за проект е твърде нисък (100 000 лв.), за да се постигне пълен успех на образователната интеграция, в която и да е община. Това може да бъде оправдано с факта, че схемата е пилотна, както и с липсата на сериозни успехи при предишните проекти по програма ФАР, които бяха на висока стойност. Но каквито и да са причините, може да се очаква, че дори при успешна реализация, настоящите проекти само ще облекчат определени образователни проблеми без да ги разрешат. Второ, и двете схеми за безвъзмездна помощ нямаха свой ясно определен център от дейности, които ще подкрепят. Само привидно схемата “Създаване на благоприятна мултикултурна среда...” подкрепя проекти за десегрегация на т.нар. “ромски училища”: експертите от Министерство на образованието и

науката направиха интересното тълкувание, че дори училище с 1 процент български ученици и 99 процента ромски е “интегрирано и етнически смесено”, което напълно обезсмисля идеята за десегрегация. Трето, и най-важно, понастоящем липсва активна политика на МОН за образователна интеграция на ромските деца, а усилията за образователна интеграция не са включени в основните усилия на Министерството за обновяване на българското образование. В същото време обявените две схеми настояват за проекти, които трябва да приложат в съответната община политиката на МОН. Т.е. работи се с презумцията, че тези проекти трябва да приложат на местно ниво една ясно определена национална политика. Така се отрича възможността реализираните проекти да предложат новаторски модели, които Министерството да приложи на национално ниво. От друга страна т.нар. “национална политика”, която трябва да се прилага в момента липсва, или е доста аморфна. Този порочен кръг не предвещава съществена промяна в процеса на образователната интеграция.

Отделно от това стартирането на проектите и по двете схеми е съпътствано от някои проблеми. Така например обявяването на одобрените проекти се забави с месеци, като се има в предвид, че срокът за кандидатстване бе началото на октомври 2007 г., а подписването на договорите се очакваше да стане през декември 2007 г. Никой не се ангажира с отговор на въпроса на какво се дължеше това забавяне и как то ще бъде компенсирано. Далеч по-тревожещ е фактът, че одобрените проекти на помощни училища са неестествено много и не включват елемент на извеждане на нормално развитите деца от тях. Така например може да бъде посочено помощно училище, в което ще се реализират три одобрени проекта. Публична тайна е, че помощните училища изобилстват с нормално развити ромски деца. Техните родители ще имат още един стимул да пращат децата си в тези училища – чрез проектите, финансирани по посочените две схеми е много вероятно учебния процес в тях да стане по-атрактивен (или поне – по-обезпечен в материално отношение) от учебния процес в общообразователните училища. Така се оказва реална опасността с европейски средства да се финансира порочната практика нормално развити деца да посещават помощно училище.

Въпреки посочените резерви, стартирането на проектите, насочени към интеграция на ромските деца по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” е безспорно положителен факт и надежда: дава се нов шанс за продължаване и дори ускоряване на процеса на образователна интеграция на ромските деца.

Среща на ромски жени във Великотърновско

Алина Ковач – програмен директор на Ромската здравна програма от Институт „Отворено общество“ Будапеща и Камелия Димитрова от Институт „Отворено общество“ София бяха на специално посещение във Велико Търново по покана на Център Амалипе. Гостите бяха поканени да посетят великотърновското село Малки чифлик, където се срещнаха с ромски жени от групата на миллета.

Темата на разговора бе здравеопазването на ромската жена и най-често срещаните трудности и предизвикателства при медицинското обслужване. Един от сериозните проблеми на здравеопазването е здравето осигуряване, тъй като голямата част от ромските жени в Малки чифлик не са осигурени. Друг проблем на местното население е свързан с профилактичните прегледи, които не се взимат под внимание от ромските жени. Едни от пречките за това са както финансови, така и чисто социални и приходящи от културни различия. В разговорите си жените споделиха желанието си да бъдат включени в програми за обучение, за овладяване на занаяти – компютърна грамотност, как се пишат молби и автобиографии и други полезни знания, които биха им помогнали да се реализират успешно на пазара на труда.

Център Амалипе ще продължи да работи с жените от Малки чифлик и занапред.

Един ромски 3 март в Дряново

Бил ли си някога на Дряновския манастир? Ако не, то позволи ми чрез следващите няколко реда да те заведа до това красиво, благословено от Бога място и да ти опиша нашето посещение там.

Дряново е малко градче, стратегическо разположено между Велико Търново и Габрово. Именно в неговите покрайнини се намира и манастирът - място разположено между вековни отвесни скали, които сякаш в майчина прегръдка са обгърнали стените на Божията

обител, за да я бранят от зли сили.

По случай националния празник на България – 3 март, след като поднесохме венци на паметника „Майка България“ в старата столица с група доброволци от Център Амалипе имаше възможността да посетим именно Дряновския манастир. Там доброволците посетиха една от най-известните пещери в страната – пещерата Бачо Киро.

И на национален празник, като на национален празник. Патриотизмът и хубавата родна природа ни подтикнаха да се движим по средата на буйна река, да се катерим по скали и да викаме, покатерени върху канарите, за да чуем какво ще ни отвърне ехото ни. Празника завършихме вечерта пред стените на Царевец, където гледахме аудио-визуалния спектакъл „Звук и светлина“. И тогава всички си мислехме едновременно едно: „Хубава е нашата България!“

Масако Уатабе: японка, говореща ромски, във Велико Търново

При нас, в България различие винаги е будило страх и предпазливост. Уникалното при японците е, че при тях различие не само не плаши, а буди любопитство. Точно това е накарало Масако Уатабе да

запише ромски език в Националния институт за ориенталски езици и цивилизации в Париж, където вече четвърта година тя го изучава факултативно. Младата японка гостува във Велико Търново по покана на Славка Стефанова, координатор от Център Амалипе, с която се запознали в Париж чрез програма Еразъм.

Масако бе истинска атракция не само за ромите, с които се срещна в старопрестолния град, а и за всички местни медии. Интересът на последните бе изключително голям, тъй като японката бе живо доказателство за разбиване на стереотипи и предразсъдъци спрямо ромите.

Пред местните медии гостенката сподели, че в Япония няма роми, но ромската музика, култура и фолклор са широко известни на нейните съграждани, които проявяват силен интерес и любопитство към всичко различно и екзотично. За първи път тя се срещна с роми в Чехия, където работила с ромски деца и тийнеджъри. Там тя се сбъскала с негативното отношение на хората от мнозинството „гаджо“ към ромското население. Но когато общувала и ги опознала по-добре, тя разбрала, че нещата не са такива, каквито изглеждат в очите на повечето хора. Провокирана, Масако проявила силен интерес да научи повече за ромската общност и разбрала, че най-добре това може да стане като научи езикът, споделя пред нас на ромски Масако.

През краткото си посещение в страната Масако Уатабе имаше възможността да се запознае отблизо и с ромското население тук. Тя посети квартал „Филиповци“ в София, Бараките във Велико Търново и селата във великотърновска община. Нейното най-голямо желание е да опознае още по-отблизо ромската общност, както и да помогне да се създаде мрежа между малцинствените центрове в Европа за по-ефективно общуване и партньорство между тях.

ОУ „Св. св. Кирил и Методий”, с. Стралджа

В тозмесечния брой ви предлагаме да се запознаете с учениците от ОУ „Св. Св Кирил и Методий” Стралджа, които от няколко години са включени в програмата СИП „Фолклор на етносите – Ромски фолклор”. Под ръководството на своя ръководител Димка Шидерска учениците не пропускат да отбележат нито един от българските и ромските празници. Ето какво разказват те за отбелязването 14 февруари, празника на влюбените - Свети Валентин и Тодоровден:

По повод празника на влюбените, децата възпроизвели телевизионното предаване "Имаш поща" с един от главните герои Пейо, който раздавал валентинки на всички влюбени, включително и на учителите. Както на всеки празник, и този не отминал без много песни, танци и веселба. Организирано било и състезание за най-добра танцуваща двойка, която била оценявана от жури. От ОУ „Св. св. Кирил и Методий” Стралджа споделят още, че въпреки символичните награди се получило много интересно тържество и децата били много доволни от това, което представили.

Тодоровден също бил отбелязан с тържество. Под ръководството на своята учителка Марияна Георгиева второкласниците показаха, че познават в детайли обичая по отбелязване на Конския Великден - месиха питки за здраве и плодovitост на конете, украсяваха впряговете, момичета измиха косите си във вода с билки и цъфнал дрян, за да растат те, както конските опашки. Подредиха умело и трапезата за празника, на която не липсваха хлебчета във вид на подкова, варена царевица и пити, украсени специално за празника.

Младежки семинар организира Център Амалипе

Първа пролет отбелязаха доброволците от Център Амалипе със семинарна среща, която се проведе в покрайнините на старопрестолната столица Велико Търново на 23 март. Осемнадесетте младежи – студенти и ученици, имаха възможността да участват в тренингово обучение, чиято основна цел бе да създаде мрежа - екип от млади хора, които да бъдат включени в различни дейности към центъра. Младежи – роми и българи, имаха възможността да научат повече за ромската история, култура и фолклор, чрез презентацията представена от Теодора Крумова и Деян Колев. В процеса на обучение чрез интерактивни и нестандартни игри Атанас Стоянов и Славка Стефанова провокираха присъстващите, като разискваха с тях въпросите какво означава да си доброволец, какъв е приносът на доброволците в една организация, по какъв начин можем да мотивираме младите хора да се включат активно в дейности свързани с десегрегацията и интеграцията на ромските деца, както и дейности, с които биха могли да популяризират ромската култура, история и фолклор. Една от основните задачи, които учителите възложиха на младежите бе екипна работа. Една част от тях подготвяха проект, а другата група работи върху кампанията „Изгревът е за всички” по повод Осми април. И двата екипа проявиха завидно творчество и изобретателност. Младежите заявиха желание и ентузиазъм да работят съвместно в създадената мрежа на Център Амалипе. Те са убедени, че заедно биха могли да постигнат и невъзможното!

Традиционният български фолклорен обичай Ергенска сватба (Мъжка сватба) се провежда във великотърновското село Камен. Сватбата се провежда всяка високосна година на Сирни Заговезни и е характерна само за Великотърновския регион. Празнува се още в с. Присово, гр. Килифарево и др. Обичаят се изразява в преобразяването на ергените от селото като сватбари, като в ритуала участват единствено мъже. Булката, свекървата, тъщата, шаферките и останалите женски персонажи в сватбата се изиграват от преоблечени в женски дрехи ергени.

И тази високосна година на 9 март истински фурор предизвика обичаят в Камен, където се празнува от 1932 г. Над 20 участници, половината от които преоблечени като жени, създадоха атмосферата на истинска женитба, в която зетят е нисък, колкото дете и все още си играе с играчки, а булката е най-високото „момиче” в селото, което не желае да го женят, прави опит за бягство, но впоследствие се влюбва в младоженеца.

В крайна сметка всичко приключва с щастливо „бракосъчетание” и благословия от „попа” на площада на селото, а картината за зрителите е наистина повече от интересна.

За първи път тази година в сватбата участници бяха и роми.

ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ И ТОЛЕРАНТНОСТ „АМАЛИПЕ”

Велико Търново 5000, ул. „Христо Ботев” 2, п.к.113

Тел./Факс: (062) 600 – 224, center_amalipe@yahoo.com, <http://amalipe.com>

Бюлетина изготвят Атанас Стоянов и Славка Стефанова